

Jeanne Marie Laskas

Beste
OBAMA

Vertaling Robert Neugarten

HarperCollins

Voor Anna en Sasha

Voor dit boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC™ ten behoeve van verantwoord bosbeheer.
Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam

Copyright © 2018 Jeanne Marie Laskas
Oorspronkelijke titel: *To Obama*
Copyright Nederlandse vertaling: © 2018 HarperCollins Holland
Vertaling: Robert Neugarten
Omslagontwerp: Wil Immink Design
Omslagbeeld: Getty Images / The White House / Persbericht
Zetwerk: Mat-Zet B.V., Soest
Druk: CPI Books GmbH, Germany

ISBN 978 94 027 2930 6
ISBN 978 94 027 5660 9 (e-book)

NUR 300
Eerste druk september 2018

Originele uitgave verschenen bij Random House, een imprint en divisie van Penguin Random House LLC, New York.

HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises Limited
* en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

Voordrachten 2008-2009

- Hoofdstuk 1: De brieven
Hoofdstuk 2: Bobby Ingram, Oxford, Mississippi

Voordrachten 2009-2010

- Hoofdstuk 3: De postkamer
Hoofdstuk 4: Thomas en JoAnn Meehan, Toms River,
New Jersey
Hoofdstuk 5: Het idee

Voordrachten 2010-2012

- Hoofdstuk 6: Bill Oliver, locatie niet vermeld
Hoofdstuk 7: Fiona kiest de 10LADS
Hoofdstuk 8: Marnie Hazelton, Freeport, New York

Voordrachten 2013-2014

- Hoofdstuk 9: Barack Obama, het Witte Huis
Hoofdstuk 10: Marjorie McKinney, Boone,
North Carolina
Hoofdstuk 11: Rode stip

Voordrachten 2015

- Hoofdstuk 12: Vrienden van de post
Hoofdstuk 13: Shane Darby, Killen, Alabama

Voordrachten 2015-2016

Hoofdstuk 14: Het schrijfteam

Hoofdstuk 15: Donna Coltharp en Billy Ennis,
San Antonio, Texas

Hoofdstuk 16: Verkiezingsdag

Voordrachten 2016

Hoofdstuk 17: Vicki Shearer, Renton, Washington

Hoofdstuk 18: Obama in spijkerbroek

Voordrachten 2016-2017

Naschrift

Dankwoord

VOORDRACHTEN 2008-2009

3^e / Voorwoord

MK 3 juni 2009,

Beste president Obama,

Ik heb gelezen dat u elke dag tien willekeurig geselecteerde brieven leest om te beantwoorden. Ik hoop dat u die van mij te zien krijgt, want ik zou graag iets van u horen.

Het land dat ik ooit kende en waarvan ik zielsveel hield is aan het verdwijnen. Het kapitaal dat ik en andere generaties voor mij hebben opgebouwd, wordt verkwist. Ik heb me altijd aan de regels gehouden omdat ik geloofde dat mijn gezin en ik veilig waren en dat de investeringen in mijn oude dag niet in gevaar konden komen in een land dat altijd oog zou blijven houden voor waarden als integriteit (dat je je aan je woord houdt), eerlijkheid (je oogst wat je zaait), zelfredzaamheid en discipline (de beloning op de korte termijn laten lopen om winst te boeken op de langere termijn). Maar dat alles brokkelt nu af. Het is al begonnen voor u het overnam, maar het proces versnelt onder uw regering. Dat bedreeft me zeer.

Ik zal u zeggen waarom ik dit denk. Net als u ben ik opgevoed door een alleenstaande moeder met weinig geld. Toen ik elf was, overleed mijn vader bij een vliegtuigongeluk. Mijn moeder had genoeg gespaard zodat ik met mijn studie kon beginnen. Ik heb die opleiding en mijn latere studie bedrijfskunde (nadat ik als officier had gediend in het Amerikaanse leger) grotendeels zelf bekostigd. Ik heb achtentwintig jaar voor AT&T/Lucent gewerkt en heb dankzij veel discipline (zie definitie hierboven) de opleiding tot sociaal werker van mijn twee dochters bekostigd. Ik ben al veertig jaar getrouwd. Ik heb afgezien van een hypotheek geen schulden. Ik ben ouderling geweest in mijn kerk en voorzitter van mijn nationale dispuut. Ik ben nu tutor, heb mijn eigen bedrijf, doe counseling voor kleine bedrijven en zit in de raad van bestuur van een non-profitorganisatie. Ik heb mijn steentje als vaderlandslievende Amerikaan dus wel bijgedragen. Ik heb gespaard voor mijn pensioen zodat ik mijn landgenoten niet tot last hoeft te zijn. Dat is me gelukt zonder overheidssteun, afgezien van een bescheiden veteranenuitkering.

Nu lijkt het er helaas op dat ik een sukkel ben geweest. Ik zou een uit-

kering kunnen krijgen voor onverantwoord gedrag, zoals te veel lenen om luxegoederen te kopen, op extravagante vakanties gaan en kwetsbare mensen manipuleren zodat ze verplichtingen aangaan die ze zich niet kunnen veroorloven. Ik had het leger kunnen ontlopen. Ik had het studiegeld van mijn kinderen aan mezelf kunnen uitgeven. Ik heb dat niet gedaan, en nu beloon ik in feite dergelijk gedrag door mijn belastinggeld en uw beleid. Ik vrees zelfs dat de dollar zware schade zal oplopen vanwege uw spijzieke uitgaven en uitkeringen voor de minst productieve leden van onze samenleving. Mijn spaargeld zal niets meer waard zijn. Al mijn harde werk en offers zullen me niets opleveren. Er zal niets meer over zijn van al het Amerikaanse kapitaal (moreel en fysiek) van voorgaande generaties.

Daar komt nog bij dat u deze beslissingen neemt in de wetenschap dat ze u en uw gezin nooit zullen raken. U zult altijd beschermd worden, ook als sociale onrust en verval het volk te gronde richten.

Dit is mijn verzoek. Beloon integriteit (mensen die zich aan hun woord houden), laat mensen oogsten wat ze hebben gezaaid (zowel in positieve als negatieve zin), erken burgers die zich zelfredzaam gedragen en hou het systeem in staat dat hen in staat stelde dat te doen. Toon discipline en eis dat anderen hetzelfde doen.

Tot slot een persoonlijk advies: verzet u tegen hoogmoed. Ieder mens kan eraan ten prooi vallen. Ik herken symptomen dat ook u bezwijkt in het verslag dat Brian Williams maakte vanuit het Witte Huis en in uw besluit om van mijn belastingcenten een privéreisje te maken naar New York City. U lijkt me een fatsoenlijk mens, maar zelfs u kunt aan hoogmoed ten onder gaan.

Ik ben en blijf een loyaal Amerikaans staatsburger die in elk geval de moeite heeft genomen om u te schrijven,

Richard A. Dextru
Dood, KH

Beantwoorden

KOPIE VAN ORM

HET WITTE HUIS
WASHINGTON

Richard,

Bedankt voor je brief en voor alles wat je hebt gedaan voor ons land. Ik bewonder je leven, waarin je altijd verantwoordelijkheid hebt genomen. Het verbaast me echter dat je denkt dat ik die waarden niet deel. De enige betalingen die we hebben geïnitieerd waren bestemd voor staten en moesten grootscheepse bezuinigingen voorkomen waardoor onderwijzers, politiemensen, brandweerlieden etc. hun baan zouden verliezen in de nasleep van de financiële crisis. Ook waren er kortetermijnmaatregelen om te voorkomen dat de auto-industrie en de bankensector zouden instorten. (zoz)

Je mag het met me oneens zijn over deze beleidspunten, maar geloof me als ik zeg dat ik dolgraag wil dat het harde werk van mensen zoals jij wordt beloond.

Nogmaals dank voor je doordachte brief,

Richard A. Dexter

Dover, New Hampshire

JUN 22 2009

HOOFDSTUK 1

De brieven

Het had veel weg van een geheim, zoals Shailagh over de brieven sprak; ze wilde me laten weten hoe belangrijk ze waren, en ze maakte een gefrustreerde indruk. Of misschien was ze gewoon doodmoe, zoals een soldaat die zich opmaakt voor de laatste daad van overgave en zijn waardevolle bezittingen wegmijdt vlak voordat het dorpje ontploft.

Het was oktober 2016. Orkaan Matthew was net weggetrokken over zee, telefoons van Samsung vlogen spontaan in brand en de Republikeinse presidentskandidaat Donald Trump twitterde: ‘Er is niets gebeurd tussen mij en die vrouwen. Het is allemaal verzonnen om de verkiezingen te saboteren. Niemand heeft meer respect voor vrouwen dan ik!’ Misschien werd Shailagh bevangen door dezelfde melancholie als alle anderen die zich bewust waren van de enorme culturele veranderingen die Amerika te wachten stonden.

Ze had zes jaar voor de regering-Obama gewerkt, waarvan de laatste twee jaar als *senior advisor*. We zaten in haar kantoor in de West Wing. Ze boog zich naar een boekenkast waarin drie dikke ordners stonden. De ordners bevatten brieven die aan Obama waren geschreven vanaf het begin van zijn eerste ambtsperiode. Ze waren afkomstig van kiezers. Gewone Amerikanen die een brief hadden geschreven aan hun president. ‘Ze zijn voor ons een bron van inspiratie geworden,’ zei Shailagh. Ze had haar schoenen uitgedaan en had een wollen trui om haar schouders geslagen; ze had een hese stem en een onopgesmukte Ierse uitstraling, iemand die je eerder zou verwachten achter de toog van een pub in Dublin dan in een van alle gemakken voorzien kantoor tegenover het Oval Office.

Hillary Clinton stond op dat moment ruim tien percentagepunten voor in de nationale peilingen. Het ondenkbare was nog ondenkbaar. Clintons campagnemedewerkers probeerden baantjes te krijgen in de regering waarvan iedereen dacht dat hij er zou komen, maar Shailagh voelde daar niet voor: twee ambtsperiodes in het Witte Huis waren genoeg. Ze had

invloed op de communicatiestrategie van de regering en fungeerde als de poortwachter tussen Obama en de mensen die over hem schreven; dat leek zijn sporen op haar te hebben nagelaten. 'Ik zal het journaal niet missen,' zei ze. Nu het einde van Obama's regeringsperiode naderde, zette de pers nog een keer alles op alles. Ze wilden afscheidsinterviews, liefst vandaag nog. Elke journalist wilde de eerste zijn, de grootste, de luidruchtigste. Ze was het allemaal beu: de ego's, steeds weer dezelfde vragen, het gebrek aan fantasie. Trump twitterde onophoudelijk en de wereld om haar heen werd steeds krankzinniger.

De brieven, vertelde ze, boden een veilig heenkomen zonder al die waanzin. Ze vroeg of ik er een paar wilde lezen. Ze haalde een marineblauwe ordner van de plank, sloeg hem open, bladerde door de ene brief na de andere. Sommige waren zorgvuldig met de hand geschreven op persoonlijk briefpapier, andere waren in hoofdletters geschreven op een vel van een notitieblok en versierd met stickers; er waren zakelijke brieven, e-mails, faxen en foto's van gezinnen, soldaten en huisdieren. 'Hij heeft een dialoog gevoerd met het land. Daar hebben de mensen geen weet van,' zei ze. Ze doelde op Obama's gewoonte om acht jaar lang te corresponderen met gewone Amerikaanse mensen. 'Al die brieven samen vormen een beeld van Amerika.'

Toen hij aantrad, had Obama besloten tien brieven per dag te lezen. Hij was de eerste president die zo nadrukkelijk de focus legde op correspondentie met kiezers. Aan het einde van elke middag, meestal rond een uur of vijf, stuurde de postkamer een stapeltje brieven naar het Oval Office. De '10LADS', zoals ze genoemd werden, een afkorting van *ten letters a day* oftewel tien brieven per dag, werden bekeken door een aantal hoge stafleden en dan in de map gestopt die Obama elke avond meenam als hij naar zijn vertrekken ging. Sommige brieven beantwoordde hij zelf; op andere zette hij instructies voor het team dat ze moest beantwoorden. Op sommige brieven schreef hij **BEWAREN**.

Alle hoge stafleden wisten hoe belangrijk de brieven waren, maar Shailagh was geïnteresseerd geraakt in het grotere verhaal achter de brieven en wat ze te vertellen hadden over het land en haar baas. Ze vertelde dat ze er soms voor ging zitten en de brieven verslond alsof ze een project moest doen voor geschiedenis en alles wilde weten over het materiaal.

‘Deze is van 23 januari 2009, vlak na de inhuldiging,’ zei ze nadat ze een willekeurige brief uit de ordner had gepakt. “Ik ben 73 jaar en de baas van een productiebedrijf. Mijn man en ik zijn begonnen met niets... we hebben altijd elke cent die we verdienen weer geïnvesteerd in het bedrijf. We hebben nu al ruim drie maanden geen nieuwe orders binnengekregen. Er wordt zelfs niet naar onze spullen geïnformeerd... ik ben nog herstellen- de van een openhartoperatie... We hebben een huis. De hypotheek is 997 dollar en 71 cent. We moeten nog honderdtwintigduizend dollar afbeta- len. Wat moeten we doen?”

‘Weet je?’ zei Shailagh. ‘Dat soort dingen dus. De signalen. Want destijds was het nog niet duidelijk. De trend van banenverlies was nog niet ingezet. En in brief na brief na brief gingen de mensen tekeer over de grote banken. Dat was het andere aspect. De woede die je zag. De angst. Veel mensen voelden zich kwetsbaar. Dat oversteeg op dat moment wat de economie te zien gaf. Obama was net aangetreden, en hij hoorde... Hij hoorde, zeg maar, Larry Summers, de directeur van de Nationale Economische Raad, en dan hoorde hij, nou ja, Francis en zijn vrouw Collette uit Idaho of zo. Snap je? Hij was voortdurend in gesprek met het Amerikaanse volk.’

‘Snáp je?’ zei Shailagh. Ze smeekte me haast om het te snappen.

Ik zei dat ik het begreep of op zijn minst mijn best deed.

‘Heb ik je al verteld over de brief van die man in Mississippi?’ vroeg ze.

Dat had ze nog niet.

‘O, mijn God...’

Ze stond op en liep naar de boekenkast om een andere ordner te pak- ken. ‘Wacht maar tot je die hebt gelezen.’

Verskillende presidenten zijn op verschillende manieren omgegaan met post van kiezers. Aanvankelijk was het eenvoudig: George Washington opende en beantwoordde zijn post – ongeveer vijf brieven per dag – zelf. De post werd destijds te voet bezorgd, of te paard, of met de postkoets. Erg veel was het niet. Toen kwam het stoomschip, toen het spoor en een gemoderniseerd bezorgsysteem dat eraan bijdroeg dat president William McKinley aan het einde van de negentiende eeuw werd overstelpt met post. Honderd brieven per dag? Hij huurde iemand om hem te helpen de toevloed te stelpen, en zo werd het Office of Presidential Correspondence

opgericht. Pas tijdens de Grote Depressie begon de zaak uit de hand te lopen. Tijdens zijn informele radiopraatjes (de zogeheten *fireside chats*) sprak Franklin D. Roosevelt het volk rechtstreeks toe. Hij nodigde de mensen uit om hem te schrijven en over hun problemen te vertellen. In de eerste week ontving hij ongeveer een half miljoen brieven; het brandgevaar in de postkamer van het Witte Huis werd zo hoog ingeschat dat er niet meer mocht worden gewerkt. Het aantal inkomende brieven bleef maar stijgen en iedere nieuwe president ging er anders mee om. Zo wilde Richard Nixon tegen het einde van zijn ambtsperiode niets meer lezen waarin iets onaardigs over hem werd gezegd. Reagan beantwoordde in de weekends tientallen brieven; hij bezocht van tijd tot tijd de postkamer en genoot vooral van de brieven van kinderen. Clinton wilde om de paar weken een representatieve selectie zien. George W. Bush vroeg zo nu en dan om tien brieven die al waren beantwoord. Althans, dat zijn de anekdotes en herinneringen die je te horen krijgt van voormalige stafleden van het Witte Huis. Er is door eerdere regeringen niet veel gedocumenteerd over de manier waarop de post werd afgehandeld. Historici houden zich amper met het onderwerp bezig. In presidentiële bibliotheken wordt geen post bewaard. Het overgrote merendeel is vernietigd.

President Obama was de eerste die doelbewust tien brieven per dag las. Als hij thuis was in het Witte Huis (hij zag geen post als hij reisde), las hij altijd post van gewone mensen. Iedereen wist het en er werden systemen bedacht om het mogelijk te maken. De post was iets waard. Sommige stafleden spraken van de 'brievenondergrondse'. Vanaf 2010 werd alle papieren post gescand en bewaard. Vanaf 2011 werd elk woord van elke e-mail gebruikt voor het samenstellen van een dagelijkse woordencloud die alle beleidsmakers en stafleden van het Witte Huis te zien kregen, zodat ze een beter beeld kregen van de kwesties en ideeën die voor gewone mensen relevant waren.

In 2009 schreef Natoma Canfield uit Medina, Ohio, een vrouw die kanker had overleefd, een brief waarin ze vertelde over haar torenhoge ziektekostenpremie. Obama liet haar brief inlijsten en ophangen in de gang tussen zijn privéwerkkamer en het Oval Office. 'Ik heb uw nieuwe ziektekostenwet hard nodig! Ik kan me deze kosten simpelweg niet meer veroorloven!' Die brief stond model voor tienduizenden soortgelijke brieven

die hij ontving over het thema ziektekosten. Er werden bovengemiddeld veel brieven geschreven na ingrijpende gebeurtenissen zoals de schietpartijen in Newtown, Connecticut en Charleston, South Carolina, de terroristische aanslagen in Parijs, de *government shutdown* en de aanval op het Amerikaanse consulaat in Benghazi. Die toenames waren terug te zien in de woordencloud. Dan piekte enige tijd een woord als ‘banen’ of ‘Syrië’ of ‘Trayvon’, of een groepje gerelateerde woorden zoals ‘gezin-kinderen-angst’ of ‘werk-leningen-student’ of ‘Islamitische Staat-geld-oorlog’ naast een kolossaal ‘HELP’, want dat was het meest voorkomende woord. Nadat een man in 2016 in Dallas politieagenten had beschoten, piekte het woord ‘politie’, samen met ‘God-wapens-zwart-Amerika’ en een klein ‘vrede’ en een nog kleiner ‘Congres’.

Toen ik die dag bij Shailagh op bezoek was, hoorden we op een gegeven moment commotie in de gang. Ik liep met haar mee naar de deur om te zien wat er aan de hand was.

‘Hé! Hoe gaat het met je?’

‘Hé, man!’

‘Kijk hem nou toch! Hoe gaat het, man?’

‘Daar zal je haar hebben. Alles kits?’

Het was Biden. De vicepresident liep in sneltreinvaart door de West Wing. Hij kwam op ons af, geflankeerd door serieus uit hun ogen kijkende mannen in zwarte pakken. ‘Hé, hoe gaat het?’ vroeg hij me op die typische Joe Biden-manier. Hij schudde mijn hand op die typische Joe Biden-manier, die er altijd voor zorgt dat je je voelt als de buurvrouw die net een belangrijk bowlingtoernooi heeft gewonnen, en kijk Joe er eens blij mee zijn! Hij omhelsde Shailagh en liep vlug weer door.

‘Ja, ik weet het,’ zei Shailagh toen we weer in haar kantoor zaten. We hoefden het niet uit te spreken. Want hoe Bidenesk Biden ook was geweest, hij was niet meer de man die we kenden. Hij oogde mager. Breekbaar. Bleek, vermoeid. Ik opperde dat het misschien het uiterlijk was van een man van 73 die net de droom had opgegeven die hij al van kinds af aan koesterde – president worden.

‘Ik denk dat het gecompliceerder ligt,’ zei Shailagh. We verzonken allebei even in gedachten.

Biden was de aanleiding van onze vriendschap. Shailagh werkte voor hem als plaatsvervangend stafchef en hoofd communicatie toen ik in 2013 een artikel over hem schreef voor een tijdschrift. Ze nodigde me uit om met Air Force Two mee te vliegen naar Rome voor de inhuldiging van de paus. Tijdens de plechtigheid keken zij en ik en een groep geduldige verslaggevers toe terwijl Biden met zijn pilotenzonnebril op zat te babbelen met wereldleiders. Ik was blij met de uitnodiging, maar na afloop vertelde ik Shailagh dat ik eigenlijk weinig kon schrijven, afgezien van: zo is het om met een groep geduldige verslaggevers toe te kijken terwijl Joe Biden met zijn pilotenzonnebril op babbelt met wereldleiders. Maar zo gingen die persreisjes. Er was een touw; aan de ene kant zaten de mensen met macht, aan de andere kant zaten mensen nieuwsgierig te wezen en iedereen lachte en zwaaide naar elkaar. Je wist nooit wat ze dachten, wat hun nachtmerries waren, en hoe ze privé waren. Je kwam nooit te weten waar ze om gaven. Je kwam nooit in de buurt.

Shailagh dacht even na over wat ik had gezegd. 'We moeten naar Wilmington,' zei ze toen. 'Ik vraag het even aan de vr.'

En zo kwam het dat we door Bidens geboorteplaats in Delaware reden terwijl hij herinneringen ophaalde aan zijn jeugd daar. 'Het is hier heel modderig,' zei Biden terwijl hij door het bos ploeterde op zoek naar het water waar ze altijd gingen zwemmen. De mannen van de Secret Service konden hem nauwelijks bijbenen. 'Shailagh, je zult het niet geloven...'
'Kom eens hier, Shailagh...'
'Had ik je hierover niet verteld, Shailagh?' We liepen langs het huis van zijn eerste vriendinnetje, het huis van zijn tweede vriendinnetje, dat van zijn lievelingsvriendinnetje; we bezochten zijn middelbare school en zijn favoriete broodjeszaak, en we zaten met zijn drieën op het stoepje waar hij als jochie kiezels in zijn mond had gestopt omdat hij zo vreselijk stotterde. We gingen naar de begraafplaats waar zijn eerste vrouw Neilia en hun dochttertje Naomi liggen – hij wilde niet te dichtbij komen – en toen stonden we opeens door het raam van zijn ouderlijk huis te kijken en zagen we de servieskast in de eetkamer waarachter zijn zus Valerie zich altijd verstopte. 'Zie je wat ik bedoel, Shailagh? Ach, waren de bewoners maar thuis. Dan kon ik jullie mijn kamer laten zien.' Ze kibbelden de hele dag als vader en dochter; het was een voorrecht om getuige te zijn van hun gevoelens en zo te ontdekken dat het

Witte Huis soms een echte familie kan zijn. Dat gold in elk geval voor de relatie tussen deze twee.

Ik weet nog dat ik Shailagh toen vroeg of er een kans was dat Biden zich in 2016 kandidaat zou stellen voor het presidentschap. ‘Nee, hij zou nooit Hillary voor de voeten willen lopen,’ antwoordde ze, en dat was dat. De moeite van het bespreken niet waard. Ik vond het sneu, een man die zijn hele leven had geprobeerd president te worden en er zo dichtbij was gekomen, maar die nu deed wat hem werd gevraagd: zijn mond houden en niet de kans verpesten dat het land eindelijk door een vrouw zou worden geleid.

Toen we die dag in haar kantoor zaten, nadat we Biden in sneltreinvaart door de gang hadden zien gaan, vertelde Shailagh me hoe zwaar de ziekte van Beau Biden voor iedereen was geweest. De zoon van de vicepresident was uiteindelijk na een lange strijd op 30 mei 2015 bezweken aan een hersentumor. Shailagh zei dat Biden er daarom zo slecht uitzag en dat iedereen die hem probeerde over te halen om nu, terwijl hij in de rouw was, een gooi te doen naar het presidentschap – wat mensen tot aan het begin van de *primaries* van 2016 maar bleven doen – hem óf niet goed kende óf niet om hem gaf.

Daar liet ze het bij, zoals je zou doen als je vader het moeilijk had.

Ze richtte zich weer op de brieven. ‘God, die eerste brieven,’ zei ze. Ze bladerde door een rode ordner. ‘O, haar herinner ik me nog. We hebben haar uitgenodigd voor een toespraak.’

Ik vermoed dat Shailagh me die dag vooral uit nostalgische overwegingen een aantal brieven liet zien. Het einde van de regering naderde, iedereen was aan het opruimen en inpakken, en al die brieven lagen er nog. Wat moest er nu mee gebeuren? De geschiedenis is... groot. Geschiedenis sleept iedereen mee. Geschiedenis zou een verslag moeten zijn van grote omwentelingen, niet van kleine, onbetekenende gebeurtenissen.

‘Dit zijn de stemmen in het hoofd van de president,’ zei Shailagh. Daarmee raakte ze aan de essentie, vermoed ik. ‘Hij neemt al die dingen in zich op. Soms houdt hij de brieven een tijdje bij zich. Hij piekert erover. Vooral als ze kritisch zijn. Dat is een privéruimte die hij intact heeft weten te houden. Dat typeert hem, snap je?’

Ik kreeg de indruk dat de brieven voor Obama waren wat Wilmington was voor Biden. Een pad in de richting van begrip. Een achterdeur die zich opent. Een manier om een kant van Obama te laten zien die de meeste mensen niet kenden. De kleine verhalen die je niet kon vergeten. De stemmen die zich lieten horen. De kreten en schreeuwen van mensen die hij geacht werd te dienen. Het was het basismateriaal voor de ideeën die door zijn hoofd speelden als hij dag in dag uit kabinetsvergaderingen leidde, wereldleiders ontmoette, *fundraisers* bijwoonde, in de Situation Room zat of in bed lag.

‘Executieverkoop, executieverkoop, executieverkoop,’ zei Shailagh. Ze bekeek wat brieven uit de eerste jaren. ‘Je ziet in die brieven hoe de crisis met de stagnerende huizenmarkt zich ontvouwde. Mensen kregen te maken met gegroeide hypotheeklen waar ze geen weet van hadden. Tegelijkertijd zie je de economische crisis en de crisis in de gezondheidszorg ontstaan. Hoe mensen hun vertrouwen verliezen in alles en iedereen. Banken vallen om, de katholieke kerk wankelt. De mensen worden teleurgesteld door al die instituties. En dan is er opeens een nieuwe president, een man die een mandaat van verandering heeft meegekregen en contact met hen kan leggen.’

Sommige brieven-schrijvers groeiden voor de stafleden uit tot iconische helden, vertelde Shailagh me. Dan belandde de inhoud van hun brieven in toespraken of zelfs in de State of the Union. ‘We nodigden brieven-schrijvers uit voor evenementen. Vaak mochten ze hem aankondigen. Als de president door het land reist, bezoekt hij die mensen, hij gaat met ze lunchen. Maar we wilden er geen publieke vertoning van maken. We probeerden ons respectvol op te stellen, want het zijn allemaal privérelaties die hij heeft met die mensen. Juist daardoor hebben ze zo’n grote impact. Omdat het iets persoonlijks is, de kwetsbaarheid van die mensen.’

Ze haalde haar bril van haar gezicht, zette die op haar voorhoofd en stond op om een andere ordner te pakken. ‘Die man in Mississippi,’ zei ze. ‘Die moet ik echt voor je vinden. Hij schreef over het eelt op zijn handen. Dat zijn handen eigenlijk hetzelfde doormaakten wat het land doormaakte. Die zoek ik even...’

‘Er zit geen cynisme in, weet je? Je ziet niet steeds die dystopische kijk op de overheid waaraan we zo gewend zijn geraakt. Alsof ze uit een ande-

re tijd komen. Het zijn gesprekken uit een ander tijdperk, toen mensen niet iets van hun leiders en hun overheid wilden en niet alleen maar stoom wilden afblazen, maar nog echt wilden dat de president hun problemen begreep. Ze wilden heel graag dat de president begreep hoe ze leefden. Het is dus heel erg... weet je, tegen de achtergrond van de polarisatie en het cynisme en de negativiteit en de overweldigende tegenstand waarmee we in het Witte Huis elke dag weer te maken hebben, herinneren de brieven ons eraan dat er mensen zijn die de overheid als iets positiefs zien. Of in elk geval willen ze dat de overheid iets positiefs is en dat we beter worden in wat we doen. Dat we beter met veteranen omgaan, betere gezondheidszorg leveren.'

'Dat is heel spiritueel en inspirerend voor ons geweest. Dat meen ik echt. In een periode waarin we dagelijks een zware strijd moesten leveren.'

Ik vroeg haar of ze dacht dat de brieven voor Obama dezelfde functie hadden.

'Die brieven pasten gewoon bij hem,' zei ze. 'De Obama's lijken best veel op de Reagans en de Bushes. Inherent conservatieve, gewone, traditionele mensen. Toch? Mensen die het hele ambt opvullen. Die net zo groot zijn als het ambt. Het past ze gewoon, weet je? Begrijp je wat ik bedoel? Als perfect passende schoenen.'

Ook de brieven pasten. Zoals mottenballen, een goede houding, behoorlijke tafelmanieren, niet vloeken. 'De brieven hebben iets van een andere wereld. Ze lijken geen deel uit te maken van de tijd waarin we nu leven, hoewel wat die mensen schrijven natuurlijk heel erg van nu is. Maar het communicatiemiddel lijkt uit een andere wereld te komen. Het komt heel oud op me over. Alsof je in een roman van Evelyn Waugh zit.'

Zoals die brief van de man uit Mississippi die ze nog steeds aan het zoeken was. Ze had een groene ordner gepakt. 'Hij moet hier ergens zijn... zo'n goed geschreven brief. Alsof er een bladzijde uit een roman was gevallen. Het is interessant dat mensen er de tijd voor nemen. Wat heeft die man ertoe aangezet om die brief te schrijven, die perfect gecomponeerde brief van één vel?'

Ik zei dat ik me hetzelfde afvroeg. Wie schrijft er nu naar de president? Dat idee is niet meer bij me opgekomen sinds ik niet meer in de Kerstman

geloof. Wie waren deze mensen? Wat kregen ze ervoor terug? Ik begon me ook dingen af te vragen over het experiment zelf. Wie had bedacht dat Obama tien brieven per dag zou lezen? Ik vroeg me af wat de brieven voor hem betekenden, en ik vroeg me af of – en zo ja, hoe – de brieven van kiezers van invloed waren geweest op zijn presidentschap.

Mijn eerste plan was praten met een aantal brieven-schrijvers om hun verhalen uit de eerste hand te horen. Dat heb ik ook uitvoerig gedaan, maar ik had niet gerekend op de reis naar de postkamer zelf, de mensen die de machine gaande hielden. Je kon niet het ene verhaal vertellen zonder het andere, want het was het verhaal van Obama's presidentschap, vertelt door de mensen die hem schreven.

Shailagh vond die middag niet de brief die ze zocht. Ze beloofde dat alsnog te zullen doen. De brieven kwamen bij miljoenen binnen; de inhoud van de ordners in haar kantoor was het topje van de ijsberg, een paar duizend lievelingsbrieven die ze soms nog wilde bekijken. 'Voor de volledige ervaring moet je naar de postkamer,' zei ze. 'Gewoon daar gaan zitten lezen. Dan zul je al snel begrijpen wat ik bedoel.'

Ik vroeg haar waar de postkamer was. Ze leunde achterover en dacht even na. 'Een zekere Fiona heeft daar de leiding. Je zult haar voor je moeten winnen.'

Ik vroeg of ze ons misschien aan elkaar wilde voorstellen. Ze knikte, maar niet heel overtuigend. Meer alsof ze een heimelijk plannetje smeedde.

Ik zei dat als ze kon regelen dat ik kon meevliegen met Air Force Two om met de vicepresident naar de inhuldiging van de paus te gaan, ze vast ook wel een bezoekje aan de postkamer voor me kon regelen.

'Dan ken je Fiona nog niet,' zei ze.

Martha C. Dollarhide

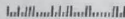
Oxford, MS

MEMPHIS TN 381

18 APR 2009 PM 1 T

President or Mrs. Obama
1600 Pennsylvania Ave.
Washington, D.C. 20500

SG
APR 18 2009

✓ #139

16 april 2009,

Beantwoorden

Meneer Obama, Mijn president,

In 2001 was ik trots op mijn handen. Er zaten glimmende eeltknobbels op de plekken waar mijn palm en mijn vingers elkaar ontmoetten. Sneetjes en wondjes waren nooit ernstig. Splinters en blaren waren amper irritant. Mijn handen waren zowel ijzersterk als behendig, en immuun voor hitte en kou. Ik kon goed snijden en een bijl scherpen. Ik kon met een open hand exfoliëren als mijn vrouw jeuk op haar rug had of de kat wilde worden geaaid. Mijn nagels waren doorgaans vies na een klusje; ze waren sterker, zonder scheurtjes. Ik nam zelden een manicure. Mijn handen definieerden mijn werk, mijn passies, mijn leven.

Ik heb 23 jaar als landmeter gewerkt en ben nu bijna twee jaar werkloos. Ik mis mijn carrière en mijn oude handen. 's Avonds kniel ik en sla ik mijn nieuwe handen ineen om te bidden dat we allemaal kunnen terugvinden wat verloren lijkt te zijn geraakt. Moge God uw handen zegenen zodat u vorm kunt geven aan onze toekomst.

Dank u dat u wilde luisteren naar de Burger

Ik ben.

Bobby A. Ryan